

Structuurvisie laat stad bloeden

11 Dec 2012, Haagse Stadspartij, Joris Wijsmuller

http://www.haagsestadspartij.nl/index.php?action=artikel&artikel_ID=695

Marnix de slager heeft zijn eigen vlees gekeurd en noemt de Structuurvisie een groot succes. Joris Wijsmuller maakte de Structuurvisie vanaf het begin mee en geeft een ontvucherende analyse.

Internationaal profiel

In de evaluatie structuurvisie wordt gesteld dat het internationale profiel dankzij de Structuurvisie succesvol is en een ruimtelijk gezicht heeft gekregen; verwezen wordt naar 'aansprekende voorbeelden' als Europol, Eurojust, een NGO-verzamelgebouw en het Internationale Strafhof. Nou, de eerste twee voorbeelden zijn juist voorbeelden waarbij het internationale gezicht letterlijk is afgekeerd van de stad, en ten koste gaat van bewoners en bestaande kwaliteiten. Ook de plannen voor het Internationale Strafhof hebben tot veel bewonersweerstand geleid, ook hier komt een naar binnen gekeerd gebouw, en welk NGO-gebouw wordt eigenlijk bedoeld? De locatie waar een internationale instelling juist bij uitstek tot z'n recht zou kunnen komen - het Verhulstplein - staat al jaaaren leeg en de ontwikkeling daar zit muurvast. Het internationale profiel is wel succesvol, maar dat is ondanks de Structuurvisie.

Benutting ligging aan zee

Dit heeft tot erg veel onrust in zowel Kijkduin, Scheveningen haven en Scheveningen bad en tot bar weinig resultaat geleid. Integendeel, de grondexploitaties en de planontwikkeling (zoals voor een cruiseterminal) heeft alleen maar geld gekost, en de ontwikkeling in haven stagneert al jaren getuige de braakliggende terreinen aan de Dr. Lelykade. Het grote probleem in al die plannen is dat ze top down zijn, geen rekening houden met de specifieke kwaliteiten zoals ruimte, karakter en havengebonden bedrijvigheid, en deals met ontwikkelaars centraal stellen in plaats van de kennis van bewoners. Het enige positieve inspraakresultaat werd behaald in Scheveningen bad, waar de grootschalige plannen werden ingetrokken, een nieuw samenspraak proces werd gestart en zowaar draagvlak werd verworven. Waarom daar niet van geleerd en dat in andere plannen doorgezet? Waarom uitgerekend die plannen in de ijskast geschoven? Het overlaten aan ontwikkelaars, wat nu gebeurt, leidt juist weer tot veel weerstand, zie bv het bouwplan Harstenhoekweg. En waarom inzetten op plannen voor toerisme in de haven die juist concurreren met het toerisme in bad? De Haagse Stadspartij maakt zich in toenemende mate zorgen over de toekomst van bad. Ook de Boulevard met zijn rigide ontwerp met modernistische paviljoens en lantaarnpalen heeft tot een grote verschraling en kaalslag van strandtenten en ondernemingen geleid. Zelfs een ijscokar mag er niet eens meer staan!

Ruimtelijke kaderstelling/richtinggevendheid

De verruiming van de mogelijkheden in bestemmingsplannen om dakopbouwen mogelijk te maken en het mogelijk maken van vijf bouwlagen is niet succesvol en past niet bij de

kwaliteiten van de stad. De dakopbouwen leiden juist tot aantasting van de beeld- en leefkwaliteiten, en de vijf bouwlagen zijn we nu gelukkig juist aan het verlaten.

Binnenstedelijk bouwen en transformatie

De succesvolle productie rond de Leyweg, de Verademing en Den Haag Centraal waaraan in de evaluatie wordt gerefereerd was al in gang gezet voor de structuurvisie. Successen in het terugdringen van scheefwonen zijn niet aan te wijzen, en er zijn de afgelopen 7 jaar wel veel studentenwoningen bijgekomen, maar ook dat is niet een exclusief succes van de structuurvisie. Er wordt kortom ten onrechte een beeld geschetst dat de structuurvisie op dit gebied succesvol is. De binnenstedelijke transformatie is met de toenemende kantorenleegstand trouwens wel de grootste opgave waar Den Haag nu voor staat, en juist dit punt komt helemaal niet aan de orde in de evaluatie.

Regionale samenwerking

De structuurvisie is zoals de evaluatie stelt een succesvol lobbydocument gebleken en verankerd in het Regionaal Structuurplan Haaglanden en Verstedelijkingsstrategie Zuidvleugel. De Structuurvisie is dus wel een succesvolle papieren tijger.

Investeren in groen en openbare ruimte

Wat een gotspe om dit aan de structuurvisie op te hangen. De Structuurvisie is juist een bedreiging voor het groen en heeft geen aandacht voor de kwaliteit van de openbare ruimte.

Bereikbaarheid

Een hele paragraaf in de evaluatie wordt gewijd over de ontwikkeling van Netwerk RandstadRail, nieuw trammaterieel, de Rotterdamsebaan, de MIRT-verkenning, het VCP e.d. , terwijl de Structuurvisie daar part nog deel aan heeft. De enige aan de Structuurvisie toe te schrijven bereikbaarheidsambitie was een integraal verkeersplan voor Scheveningen, maar laat nu juist daar helemaal niets van te zijn terechtgekomen.

Samenhang met voorzieningen

De in de evaluatie veronderstelde samenhang is onbewezen.

Bevolkingsontwikkeling

Hoewel de woningproductie is achtergebleven met de streefcijfers, is het aantal bewoners inderdaad sneller gegroeid dan verwacht. Hier wordt in de evaluatie terecht gesteld dat dit komt door andere factoren, zoals bv migratie (trek naar de stad) en de hogere gemiddelde woningbezetting. De productie in het middendure en dure segment heeft zeker invloed op de gewijzigde inkomenssamenstelling, maar dat geldt ook het eerdere Vinex-beleid. Dus ook hier is een relativering van de werking van de Structuurvisie op z'n plaats.

Werkgelegenheidsgroei

Vooraf in Vinexwijken en centrumzone wordt een toename van werkgelegenheid gesignaleerd. Dat geeft aan dat de invloed van de Structuurvisie ook hier relatief is.

Milieu en duurzaamheid

De diverse PlanMER-en hebben laten zien dat door de verdichting de grenzen wat milieutechnisch en wettelijk mogelijk al zijn bereikt, met dank aan de Structuurvisie. Geen aandacht is er in de evaluatie voor de toename van luchtvervuiling en afname van biodiversiteit. De relatie met de CO₂-uitstoot is niet inzichtelijk, maar iedereen begrijpt dat groei in principe leidt tot meer CO₂.

Beleidsbetrokkenheid

Gesteld moet worden dat de grootschalige groeiplannen tot enorme weerstand bij de bevolking heeft geleid, of het nu om Erasmusveld, Scheveningen, Binckhorst of Kijkduin gaat. Alleen bij de Lijn 11 zone viel dit mee, en bij Scheveningen Bad is na een valse start door een samenspraakproces meer draagvlak verworven. Deze les wordt niet getrokken, nog steeds overvalt de gemeente bewoners met voorgekookte deals en plannen waarbij cijfers en financiën leidend zijn.

Wat niet is gevalueerd

Met de structuurvisie is de dienst DSO enorm uitgedijd, zijn een record aantal plannen ontwikkeld die vaak concurrerend met elkaar waren, en er is flink gespeculeerd met grondopbrengsten. Ook hier in Den Haag hebben enorme luchtballen tot grote financiële problemen geleid. De verliezen op bouwgrond zijn tot recordhoogte gestegen, waardoor de gemeente ongekend hard moet bezuinigen op vrijwel alle terreinen. Het bijna religieuze groeidenken in de stadsontwikkeling heeft ons al 200 miljoen gekost en het einde is nog niet in zicht.

Ook de groeiende leegstand in de stad, ondanks de bevolkingsgroei, wordt niet onderkend.

De omslag van grootschalige planontwikkeling naar organische groei, wat juist in de Binckhorst, het grootste masterplan van de Structuurvisie, aan de orde is, wordt in de evaluatie domweg genegeerd. De evaluatie heeft geen enkele aandacht voor deze omslag die door de crisis noodzakelijk is gebleken. Op dit vlak is de crisis zelfs een zegen, maar dat wil Norder natuurlijk niet zien.

Conclusie

Wethouder Norder heeft een evaluatie van de Structuurvisie opgesteld en komt tot de conclusie dat de gemeente keurig op schema ligt. De slager keurt zijn eigen vlees, en verhuult de relatieve invloed en vooral de zeer negatieve gevolgen van de Structuurvisie.

De Structuurvisie is een speculatief plan dat de stad in financiële problemen heeft gebracht, en veel bewoners de gordijnen in heeft gejaagd. Op het gebied van groen en milieu zijn de gevolgen evenmin positief. De fijnstofproblematiek en de CO2-uitstoot zijn toegenomen. De toegenomen dichtheid heeft geleid tot minder groen en de biodiversiteit is verder afgenomen. De cultuurhistorische kwaliteiten en de kwaliteit van de leefomgeving staat door de verdichtingsagenda enorm onder druk. De Structuurvisie is een groeivisie, en gaat ten koste van de stad, haar voorzieningen en haar inwoners. De stad bloeit niet, maar bloedt, we boeten op alle fronten aan kwaliteit in. Investeringsrichtingen richten zich nu voornamelijk op Scheveningen Haven en het centrum, de overheid heeft zich terug getrokken en de rest van de stad wordt aan haar lot overgelaten. Weg met de Structuurvisie, het roer moet om. Niet de kwantiteit maar de kwaliteiten van de stad moeten voorop staan: de leef en milieukwaliteit, het groen en het cultuurhistorisch erfgoed. En de groeiende (kantoren)leegstand moet worden aangepakt, duurzaamheid en hergebruik dienen de basis te zijn. Op naar organische groei in samenspraak met bewoners!